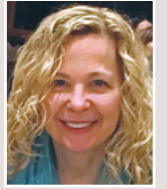

כוריאוגרף מבריק והרבה מעבר לכך משה אסקיו - אני זוכרת

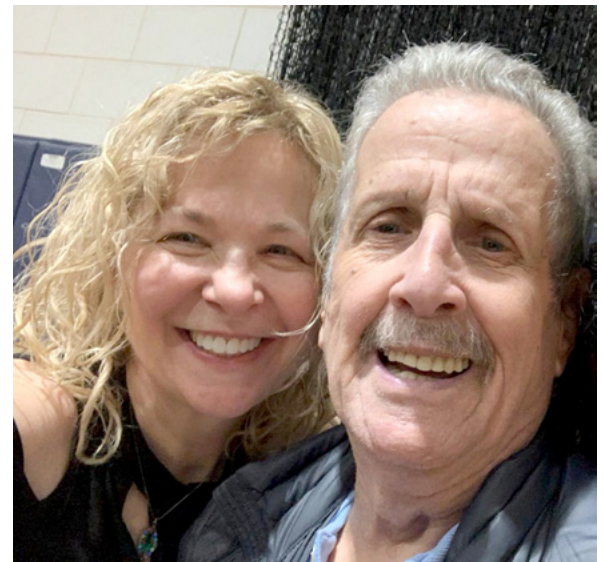

קרן קפלן
תרגום: אירית אסקיו

עוד שנים לפני שהכרתי את **משה אסקיו**, אהבתי אותו. היה משהו בריקודים שהוא חיבר - הדרך שבה הוא שמע (או חש) את המוזיקה, ואז חיבר צעדים שישבו על המוסיקה - שהיה שונה מכל אחד אחר. משה לקח ציאנסים ויצר ריקודים לצלילי מוזיקה שאף אחד אחר לא העז להשתמש בה, עם צעדים מאתגרים וסינקופה שאף אחד אחר לא העז לדמיין. הריקודים של משה הדחימו אותי כרקדנית חדשה והם עדיין עושים זאת, עשורים רבים לאחר מכן.

משה בילה בעיר ניו יורק כמעט 60 מתוך 90 שנותיו. אבל גם כשחי בארה"ב, הריקוד הישראלי וישראל תמיד היו חלק בלתי נפרד מעבודתו ומחיי היומיום שלו. בשנים 1963-64 שימש כמנהל התרבות בביתן הישראלי ביריד העולמי (מה שידוע כאקספו) בניו יורק. לאחר מכן פתח סטודיו לריקוד במנהטן בברודוויי, הציע שיעורים בריקוד ישראלי וכן בימוי ויצירת כוריאוגרפיות עבור להקת המחול, "שדות". הם הופיעו למוזיקה חיה, כאשר משה מרבה לנגן על התוף בזמן ההופעות. משה ורקדני "שדות" הציגו לאמריקאים רבים את הריקוד הישראלי בתוכנית הטלוויזיה הפופולרית של **מייק דאגלס** ב-1971. [ניתן לצפות כאן](#).

כל כך הרבה מריקודיו של משה הפכו לריקודי ליבה רפרטואריים בהרקדות בארץ ובעולם. למרות שמשה יצר מספר ריקודי יפים בסגנון הורה/מעגל (בכרמים והעיר באפור) וריקודי זוגות קלאסיים (ליבבתיני, נערה ואילו ציפורים), לדעתי המאפיינים אותו ביותר הינם ריקודי ה"דבקה". דבקה רמות, דבקה גיד, תגידי, דבקה חיים... והרשימה עוד ארוכה. הדבקות של משה הם מסוג הריקודים שגורמים לך להפסיק את השיחה שלך באמצע המשפט ולרוץ לרחבת הריקודים!

קרן ומשה

משה סיפר לי פעם שהוא פיתח לראשונה את אהבתו למוזיקת "הדבקה" כשהיה ילד צעיר שגדל בירושלים. בבית שבו הוא גר יכלו לקלוט רק תחנות רדיו אחת, וזו השמיעה מוזיקה ערבית. המקצבים והכלים ששמע במוזיקה ההיא הציתו משהו בנפשו של משה שנשאר איתו לאורך כל חייו ובסופו של דבר הפך לבסיס לריקודים רבים שחיבר.

משה האמין שחשוב לרקוד את הצעדים הנכונים עם 'סגנון' מתאים. את הריקוד שלו "שיר החתונה" והסגנון המיוחד שלו, הוא לימד במשך 8 שיעורים ברציפות! ואם במקרה רקדת איתו את "ליבבתיני" ובחלק האחרון ממש עשית בטעות שלושה

הידעת? ביולי 2020 משה קיבל פרס כאדם המשפיע ביותר במחול הישראלי ברמה בינלאומית

משה ומושיקו

צעדים במקום שניים (כמו שרוב האנשים עושים),
היית מקבל על הראש!

למרות שמשה לא אהב כשאנשים רקדו דבקות
בסגנון הורה, הוא הבין שריקודי עם מטבעם, משתנים
עם רקדנים שונים וההרקדות השונות. פעם שמעו
אותו אומר: "עד שאני מלמד ריקוד שלי לראשונה,
הוא שייך לי. אחר כך הוא שייך לכולם".

מלבד הריקודים המדהימים שלו, משה תרם רבות
לקהילת המחול בישראל. משה אירגן מספר מחנות
ריקודים שהפגישו בין רקדנים מכל העולם. "הורה",
"הורה שלום", "הורה כיף", "סבבה" ו-IFC (בינלאומי)
היו בין המחנות הגדולים שלו, וכמובן הוא הוזמן
ללמד כמעט בכל מחנה אחר בעולם.

משה הפיק תקליטים עם עיבודים יחודיים ואחר כך
דיסקים של מוזיקת ריקודי עם, שהפכו את החיים הרבה יותר קלים עבור המרקידים שעבדו בחוגים וכך
אף הונגשו גם לרקדנים שירי הריקוד האהובים עליהם.

זכיתי להכיר את משה לא רק ככוריאוגרף, אלא גם כחבר. דברנו שעות על הכל ועל "לא כלום" (המומחיות
שלו). משה היה מבריק, מטורף, כריזמטי, אכפתי, היסטרי, חתיך, מגוחך, רגיש, יצירתי, ומעורר השראה.
אבל לא הייתי היחידה שקראתי למשה "ידיד". משתתפים קבועים בהרקדות ומחנות ריקוד, במנהטן,
לונג איילנד, ניו ג'רזי, בוסטון ופילדלפיה, כולם הכירו את משה, והוא הכיר את כולם - גם אם לפעמים
קרא להם "שושנה" או "חזקאל". הוא רקד איתנו, לימד אותנו, שיחק איתנו ותמיד היה שובב. הוא הזמין
לעתים קרובות אנשים לביתו ונהנה לבשל עבורם ולארח. משה היה אדם נדיב, עם לב ענק ותמיד הייתה
לו מיטה פנויה למישהו שמבקר בעיר.

אישיותו של משה הייתה מלאה בתעלולים אקסצנטריים, מצחיקים ובלתי צפויים שעשו דברים מהנים לפני,
במהלך ואחרי מפגשי ריקוד. יכולנו לראותו מעיף כוסות עם הצלוחיות שלהן במסעדות ואומר דברים מוזרים
במספר שפות למלצריות. או, כאשר נתן למישהו טרמפ ופתאום, באמצע טיים סקוור, היה קופץ החוצה

**פעם שמעו
אותו אומר: "עד
שאני מלמד
ריקוד שלי
לראשונה, הוא
שייך לי. אחר
כך הוא שייך
לכולם".**

משה ב"הסנדלר" שלו עם מרקו בן שימעון ועם שמוליק גוב ארי

משה מדריך ב"הורה כף"

משה מוביל דבקה בבוסטון

מהמכונת כדי לשאול אדם זה, אקראי, שאלה לא חשובה. אף פעם לא ידעת מה משה עלול לעשות או להגיד, אבל תמיד ידעת שזה יהיה מצחיק!!

כמובן, ה"שטיק" המפורסם ביותר של משה היה משחק ה"סנדלר" שלו עם שתי נשמות תמימות שלא היה להן מושג עד כמה הן יהיו חסרות אונים לרפלקסים המהירים ומוחו החכם של משה. [הנה דוגמה אחת.](#)

הייתי עדה למופע ה"סנדלרים" של משה עשרות פעמים, וזה תמיד שעשע אותי. אפילו בגיל 88 במהלך מסיבת הפרידה שלו בניו יורק, לא ניתן היה לנצח את משה בתור הסנדלר.

"דבקה כף" ו"שיר החתונה" הם ריקודים שאני אזכור במיוחד אבל כל כך הרבה מהריקודים שלו יהיו לנצח בנשמתו. אני יודעת שמשה האמין שאנשים אוהבים את הריקודים שלו, אבל אני סבורה שלא היה לו מושג איזו השפעה הייתה לו על כך הרבה אנשים. סביר להניח שאם היה רואה את המחווה הגדולה וההודעות האוהבות שהופצו ברשתות החברתיות מאז מותו, היה נדהם. אהבתי לרקוד איתו, אהבתי לרקוד לידו, אהבתי כשהוא הגיע בהרקדות, ישב בצד ו"קשקש" עם הרוקדים, אהבתי לאכול את השקשוקה שהכין ואהבתי להתבונן באהבה שלו כשבישל והגיש לאנשים שאהב.

קשה לדמיין את העולם שלנו בלי משה אסקיו. הוא הטביע את חותמו על כל כך הרבה מאיתנו, והוא הותיר מורשת גדולה עם הריקודים שיצר. אני בטוחה שגם הדורות הבאים של רוקדים יעריכו את הכישרון הייחודי שלו.

משה ייזכר לא רק בזכות היצירה המבריקה שלו וחוש הקצב המדויק שלו אלא גם בזכות החום ואהבה שידע להעניק לסובבים. זכינו בו בקהילת הריקודים ובחיינו. אנחנו כבר מתגעגעים אליו, כל כך.

[הנה כאן כל הריקודים שמשה חיבר](#) ואשר רשומים באתר "רוקדים".

זכיתי להכיר את משה לא רק ככוריאוגרף, אלא גם כחבר. דברנו שעות על הכל ועל "לא כלום" (המומחיות שלו). משה היה מבריק, מטורף, כריזמטי, אכפתי, היסטרי, חתיך, מגוחך, רגיש, יצירתי, ומעורר השראה.

